

[Jørgen Estrup]

diskussionen og få dyrket nogle af de punkter, som det er fornuftigt at tage op, efter at klimaet for overskudsdeling, medeje, ØD har ændret sig.

Aage Frandsen (SF):

Da vi havde diskussionen om økonomisk demokrati – i virkeligheden er det 20 år siden, den var på sit højeste, og så igen lidt senere i 1970'erne – var det ud fra ikke mindst Socialdemokratiets betragtninger et ønske om at løse en række problemer i én og samme konstruktion, nemlig lønmodtagernes indflydelse på den enkelte arbejdsplads, styringen af kapitalen i samfundet på nogle andre betingelser end de hidtidige og dannelsen af en slags opsparringsordning.

Som også hr. Jørgen Estrup var inde på, har vi via arbejdsmarkedspensioner løst eller er ved at løse problemet med opsparringsordningerne. Vi har også indfriet behovet for at have nogle centrale fonde, som ikke kører på de normale ejerbetingelser, og det, der er tilbage, som også hr. Jørgen Estrup rigtigt siger, er demokratiet på den enkelte arbejdsplads. Det har vi ikke gjort noget som helst ved i forhold til de problemer og diskussioner, vi havde tilbage i 1970'erne.

Jeg var glad for, at Socialdemokratiets ordfører henviste til 1979. Jeg skal for historiskrivningens skyld sige, at det forslag, som Socialdemokratiet dengang fremsatte som regeringsparti, ikke kun manglede støtte fra SF. Det manglede også støtte fra Det Radikale Venstre. Der var forskellige begrundelser.

Vores begrundelse var, at forslaget havde en alt for ringe direkte demokratideli i forhold til arbejdspladserne. Det var SF's begrundelse. Jeg kan sige, at jeg i SF arbejdede for, at vi ikke skulle have afvist, men have forhandlet med Socialdemokratiet. Vi var dengang delt i det spørgsmål, og vi var nogle, der mente, at man skulle forhandle med Socialdemokratiet. Sådan er det jo, at nogle er forhandlingsvillige og nogle måske ikke så forhandlingsvillige. Det blev altså til, at vi sagde nej til den konstruktion, Socialdemokraterne fremlagde. Det gjorde Det Radikale Venstre også, godt nok en halv time senere, men historien har husket, at vi sagde nej, og ikke så meget, at De Radikale også sagde nej.

Men selv om man engang gjorde noget forkert, skal man ikke have at vide, at når man gjorde det forkert dengang, kan der ikke gøres noget ved det nu, for det, som det socialdemokratiske forslag bl.a. tog højde for dengang, var netop noget af det, der også ligger i dette forslag. Det er vel også, fordi Socialdemokratiet mener noget andet, end de mente i 1979. Det siger jeg ikke for at drille Socialdemokraterne, for under alle omstændigheder synes vi, det er gode ideer, og jeg tror såmænd også, at Socialdemokratiet er lidt mere positivt over for det, end de tilkendegiver på dette tidspunkt.

Så er der det dér med, hvad det koster. Er det en ny belastning for virksomhederne? Jeg opfatter hr. Jørgen Estrup sådan, at han mener, det er en begrænsning i dispositionerne. Man må sige, det er en omkostning, virksomhederne får, men det er ikke en omkostning på samme måde som en arbejdsmarkedspension, man skal betale til, eller den gamle ØD-konstruktion, hvor pengene skulle ud af virksomheden. Det er derfor, vi har lavet det sådan, at pengene bliver i virksomheden, således at det ikke er en omkostning i form af, at der ryger penge ud af virksomheden.

Man kan godt diskutere, hvilket grundlag der er det rette. Hvis det var muligt objektivt at konstatere overskuddet, er der ingen tvivl om, at det var det rigtige. Men det, vi altid har været meget bekymrede for, er, at overskuddet ikke er et reelt overskud. Man kan godt lave overskuddet større og mindre, og det vil sige, at man, hvis man gennemførte noget sådant i et land som Danmark, måske ville sørge for, at overskuddet ikke var så stort, mens det til gengæld var større i et andet land. Det er vores baggrund for, at det her, som vi også tidligere har argumenteret for det, er værditilvæksten – promsgrundlaget, som vi kalder det – man tager det ud fra. Det er altså ud fra, at vi gerne vil have fat i det, man kan kalde det virkelige overskud, profitten eller merværdien, afhængigt af hvilket ideologisk grundlag man har.

Men det afgørende for os er ikke og har aldrig været, om det var det ene eller det andet grundlag. Det er teknik, det er et spørgsmål, om det er den ene måde, eller det er den anden måde, man henter pengene på.

Man kan godt sige, at dette her er en slags formuekonfiskation, idet lønmodtagerne altså kollektivt overtager noget af det, som er virk-